

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. O pravnih stvari, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Slovenska učiteljska.

(Iz državnega zbora.)

Dunaj 13. febr. [Izv. dop.]

V budgetnem odseku se je včeraj končala obravnava o učnem ministerstvu. Pri učiteljskih je g. dr. Vošnjak vprašal vladnega zastopnika, kaj je vlada storila vsled lanske resolucije, katera je zahtevala slovenski učni jezik na učiteljskih v Mariboru in v Ljubljani. Ministerjalni svetovalec Herman odgovarja, da se dozda še nobene posebne spremembe niso zgodile, ker sta se deželna šolska sveta v Gradci in v Ljubljani proti spremembam izrekla. Učitelji se dobro slovenski nauče, ker se vadijo v vseh predmetih v obeh jezicih. Izmej učiteljev so v Ljubljani razen 3. in v Mariboru razen 2 vsi slovenskega ali saj družega slovanskega jezika zmožni. V Mariboru je skoro toliko nemških, ko slovenskih pripravnikov. Potem gosp. svetovalec spet stari ugovor ponavlja, da nij dovolj učnih knjig, še celo za ljudske šole da manjka knjig in da se je le c. kr. zalogi učnih knjig zahvaliti, da niso ljudske šole brez knjig.

G. dr. Vošnjak odvrne vladne ugovore. Ker se v Kopru in Gorici slovenski podučuje, je uže to dokaz, da za glavne predmete učnih knjig ne manjka. Sicer pa je to tisti circulus vitiosus, v katerem se vlada vedno suče. Ako se slovenska učna knjiga spiše, je vlada ne aprobira in kdo če spisati učne knjige ter jih zalagati, ako ve, da jih nihče ne bode kupoval, ker je učni jezik nemški. Na Kranjskem so skoraj same slovenske ljudske

šole, učiteljske pa je nemško. Tudi mariborsko učiteljske je namenjeno izgojevati učitelje za slovenski Štajer, kjer je kacic 300 slovenskih in slovensko-nemških šol; za nemški Štajer in sploh za nemške šole je dovolj učiteljskih, da nij treba še v Mariboru nemškega.

Privilegij, katerega si prisvaja c. kr. zaloga šolskih knjig, je na kvar in ne na korist slovenskemu šolstvu. Naj se dovoli zaloga šolskih knjig v Ljubljani, kakor jo imajo Čehi v Pragi in Poljaci v Lvovu, pa bodo slovenske knjige bolj enojne za vse slovenske dežele in kmalu jih bomo imeli in sicer izvrstne za vse razrede. Vlada ne ravna niti v smislu državnih osnovnih postav niti po namerah sedaj proglašene vladne sisteme, ako še delj odlašá, kar bode enkrat morala storiti.

Poslanec Zeithamer podpira dr. Vošnjaka ter omenja, da tudi Nemci niso imeli svoje literature, dokler nij bil nemški, ampak latinski učni jezik v njihovih šolah. Vlada sama prizna, da je dovolj slovenskih profesorjev, ki bi gotovo z veseljem spisali učne knjige, ako jih res še manjka, a za koga hočejo pisati in tiskati, če se v šolah le po nemških knjigah podučuje.

Tudi poročevalec Jireček zahteva od vlade, da resno izvede znane resolucije. Učitelji za ljudske šole se morajo za vsak narod v narodnem jeziku izobraževati, sicer ne morejo zadostovati svoje nalogi. Kakor imamo nemška, češka, poljska, italijanska učiteljska, tako treba je tudi slovenskih. Vladni izgovori so prazni, ker je dovolj slovenskih učiteljev, knjige pa, ako res še nij vseh potrebnih, se kmalu pripravijo. Zato terja resno

in odločno, da vlada stori svojo dolžnost ter se ravna po sklepih državnega zbora.

Dalje vpraša dr. Vošnjak vlado, zakaj nij v proračun postavila svoto za zidanje novega učiteljskega v Ljubljani. Kranjska je jedina dežela, v katerej vlada še niti jednega krajcarja nij potrosila za zidanje novih šolskih poslopij. G. minister baron Conrad odgovarja, da so načrti za zidanje uže izdelani, a obziri na varčnost niso dopuščali, da bi se uže letos z zidanjem pričelo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 13. februarja.

Državni zbor je zadnji petek pričel debato o Lienbacherjevem predlogu glede znižanja šolske dolžnosti od 8 na 6 let. Prvi je govoril Lienbacher sam in utemeljeval svoj predlog. On pravi, da trajnost šolske dolžnosti nij državna zadeva, ker imajo v tem obziru nekatere dežele uže olajšave in tedaj tudi njegov predlog ne treba dveh tretjin glasov, da bi bil sprejet. Nij tedaj to nobena sprememba ustave. Zoper Lienbacherjev predlog sta govorila nemška liberalca Beer in Promber. Zadnji je naglašal, da Lienbacherjev predlog proti nemštvu v Avstriji. „Lok je preveč napet, počil bo, če ga boste še bolj napenjali. Nemci so sicer potrpljivi, a šolskih zakonov ne puste da bi se kdo dotikal ter stavijo svoje upanje v — Nemčijo.“ „Sveta navdušenost“ je to, pravi „D. Ztg.“ — Koncem se je grof Harrach interpeloval vlado o svojevolskem postopanju nekaterih uradnikov pri ljudskem štenji na Dunaji, ki so samovoljno vpisavali na Dunaji bivajoče Čeha za Nemce. — Jutri vtorek se debata o Lienbacherjevem predlogu nadaljuje.

Listek.

Pravična in resnična pisma spectabilisova.

XI.

Vem, da bi rada zvedela, gospodičina! kaj je z našimi potresi, da li se še ziblremo ali nič več. Ako hočem govoriti resnico, moram priznati, da nismo imeli kaj prida potresa uže dokaj časa, nego čisto neznaatni potresni pritlikovci nas še opominjajo tedaj pa tedaj, da še rogovili nekaj v kuhinji pod nami.

Na realki imajo neki instrument, ki beleži vse potrese, celo vibracije notira vestno tisti Stožirov instrument, nego jaz nemam takega orodja, ki bi mesto mene opazovalo zemeljsko guganje in zato moram vse sam opazovati, če hočem kaj vedeti.

Sicer bi mogel stopiti do realke in vprašati dotičnega gospoda profesorja, kaj in kako je, ali ne zdi se mi oportunsko, kaj takega podvzeti, ker ne vem, bi li mi gospod profesor

hotel odkriti tajne fizikalnega kabineta, boječ se za duševni mir moj, in drugič, ker me je ravno tisti gospod profesor Stožir vedno nekako čudno gledal in se mi smejal ironično, kadar koli sem očitno razkladal svojo potresno in znanost geologično.

Kadar se vležem v svojo postelj ob 9. uri na večer, me ziblje nekaj sem ter tja, od desne na levo in od leve na desno, to je, od vzhodne strani prama zapadneji in zopet nazaj, včasih tudi od severa prama jugu in narobe, in v tem slučaju me maha tako, da mi enkrat glavo vzdigne, pa noge, — pa glavo, pa noge itd. tako, da kimam nekako z glavo, ko da bi sedel v kakšnem parlamentu. Te dni sem hotel zvedeti, da li se tudi po dnevi maha in guga zemlja; na realko nijsem hotel iti vprašati in pozvedavati, kakor sem uže zgoraj napomnil, ampak prišla mi je modra misel, kakor vam je sploh znano, da ne pridem lahko v zadrego zavoljo kakšne dobre in pametne misli, vležem se v postelj ob enej uri popoldne in čakam, bode li me zagugalo in na katero stran. Čakam

in čakam, naposled zaspim v miru in strahu božjem ter se prebudim še le ob sedmej uri sledečega jutra. To ti je, če hoče človek opazovati potresne vibracije brez instrumentov! Tem načinom pokvaril se mi je eksperiment.

Če se še kaj bojimo potresov? bi vas menda tudi interesiralo zvedeti, mi se dozdeva, in zategadelj vam hočem povedati, da se v tej zadevi deli stanovništvo našega mesta v tri kategorije ali razdele po domače rečeno in ti so: a) Sledilci domačih geologov (schleimbergerjev), to so tisti, ki poznajo potrese in njih uzroke iz pisov „Agr. Ztg.“. Ta razdel je bil s početka mnogobrojen, sedaj je pa zginit, ker so se mu skazili kraterji pri Resniku. Ti ne vejo prav, bi li se bali potresov ali ne bi. b) Sledilci Hochstetterove in Suesove metode, katerih je 20% in kateri se zibljejo v večnej smrtnej nevarnosti, očekujoči vsak trenutek zopeten „paradestoss“, kakeršen je bil dne 9. novembra 1880. Po tej teoriji stoji pamreč Zagreb na potresnej zemlji in sme vsak čas pričakovati novih podzemskih revolucij. c) Fal-

Nemško-ustavoverna glavna dva organa „N. Fr. Pr.“ in „D. Ztg.“ v zadnje dni priobčenih člankih priznata, da je prejšnje njihovo ustavoverno ministerstvo zato sklenilo uredbo zemljiškega davka, da bi sploh več dohodkov iz davka dobilo. No, čemu pa ustavoverci zdaj vpijejo, če bodo imele neke nemške dežele več plačevati, ki so dozdej premalo plačevale! Mar so hoteli le Slovanom več nadeti?

Novine pišejo, da bode za novega dunajskega nadškofa namesto umrlega Kutscherja imenovan vojaški škof Gruša, dozdej predsednik organizacije katoliških rokodelskih družeb v Avstriji.

Vnanje države.

Angleški konservativci skušajo delati razpor mej Rusijo in Anglijo. Le tako se more tolmačiti „Standard“, ki je objavil neka ruska pisma, katere so Angleži baje našli v Kabulu in ki so baje ščuvali Afganistance zoper Angleže. Zdanja angleška vlada ne pripisuje velike važnosti tem pismom, kar tudi naglašja „Journal de St. Petersbourg“. Ta časopis pa ob enem pripoveduje, da je angleški polkovnik Buttler 1878 potoval po turkmenških stepah, on da je Geog-Tepe utrdil in Turkmene ščuval zoper Ruse.

General Skobelev javlja iz Ašabada 7. t. m.: Tekincev se je proglasilo, da se imajo v svoja bivališča vrniti; Tekinci se zdaj iz puščav vračajo domov in Rusom izročujejo orožje. Doslej se je vrnilo 7000 rodbin. Konstatiralo se je, da se je pri Dengil-Tepe zagreblo 6400 mrtvecev, da je mej obleganjem padlo 8000 Tekincev in da jih je bilo 2000 pobitih na begu.

Dogovarjanja evropskih poslanikov v Carigradu s Turčijo se prično, kadar prideta nemški poslanik grof Hatzfeld in Göschen v Carigrad. Nemški poslanik bode baje mej Turčijo in evropskimi poslaniki posredoval. Vsak poslanik se bode posebe v imeni svoje vlade dogovarjal s porto. Angleška, Avstrija in Nemčija so se sporazumele, da pridrži Turčija Janino in Mezovo, Lariso pa da dobi Grška.

V Rimu nadaljuje meeting italijanskih radikalcev svoja posvetavanja o splošnej volilnej pravici. Udeležba nij baje velika in odposlanci niso mej soboj složni, kako bi se dosegla splošna volilna pravica. Nekateri pravijo, da je to mogoče samo z revolucijo. Trst in Trient „zastopa“ Cavalotti, katerega je Garibaldi „pooblastil“, ker sam nij mogel zaradi bolezni priti na tabor.

Kako angleški liberalci sodijo o vojni v Transvaalu, kaže „Pall Mall Gazette“, ki piše: „Naša stvar v Transvaalu je slaba stvar ne samo glede moralnosti in pravičnosti, ampak tudi s političnega in oportunskega stališča. Ko bi boerci bili tudi bolj spriden narod, morali bi dvojiti o koristi vojske zoper

nje; a boerci so resni in mirni možje, ki branijo svojo domovino. In če konči boerce tudi zmagamo, ne dobomo ni trohice odškodnine.

Dopisi.

Iz Šiške 12. febr. [Izv. dop.] Čitalnica v Šiški je priredila 6. svečana veliko besedo v spomin Vodnikov v Kozlarjevem zimskem salonu. Ta slavnost je privabila toliko domačega občinstva in ljubljanske gospode, da so bili prostori pri Kozlarji pretesni, dokaz, kako dobro je odbor ukrenil, da je za to veselico poiskal največji prostor, ki je v Šiški dobiti, in dokaz, da se je čitalnica v sp. Šiški v malih letih dobro utrdila, pridobila si priznanje za vedno krepkeje vidno napredovanje. Z zadnjo veliko besedo storila je čitalnica velik korak naprej; temu je pritrtil vsak, kdor je videl izredno lepo dekorirani salon, na levi strani kip V. Vodnika, kinčan z vencem slave z zastavo, in s krasnimi cipresami. Ubrano petje možkega in ženskega zbora, deklamovanje, govor in godba, igra, loterija in ples vse se je vršilo kakor v izbranem društvu. — Slavnosti V. Vodniku v spomin se napravljajo sicer povsod, kjer Slovenci žive, a znamenita ostane veselica taka v Šiški, kjer je Vodnik se rodil, kjer še žive Vodnikovi sorodniki slavnega nam budnika.

Iz Planine na Notranjskem 10. febr. [Izv. dop.] Izid ljudskega štenja je pri nas sledeči:

Imena vasij, katera spadajo k županiji v Planini	domačini (prihajoči)	tujci	skupno število	štenje 1. 1869
Planina gorenja	772	207	979	1191
„ dolnja	434	134	568	
Liplje	46	5	51	51
Grčarevec	173	25	203	176
Jakovica	124	22	146	127
Laze	302	49	351	249
Ivanje selo	309	49	358	296
Unec	658	136	794	547
Slivice	99	30	129	101
Rakek	768	213	981	482
Skupaj	3690	870	4560	3220
Neprihuj. domačinov še zraven			501	423

Iz tega je razvidno, da pri nas v Planini je število prebivalcev dorastlo za 356 duš,

na Rakeku celo za 499 duš, kar stori posebno razvoj v trgovini, in na Uncu tudi lepo število za 247 duš; torej v celej naši županiji za 1340 duš brez tistih, ki so na tujem (501 duša). — Rojstnih Nemcev imamo pri nas nekaj v graščini pri knezu Windischgrätzu, a enega na Rakeku; mej Nemce so se vpisale tudi tri druge družine, katere pa, hvala Bogu, niso planinske krvi. Glede privržencev, katere so pri tej priliki „nemški grabljarji“ pri nas pridobili, smejo pa tudi ponosni biti, kajti tukaj némajo „nemških Mihcev“, nego le osobo „želodovega hrastelna“ ali „hrastovega Nacelna“, kateri bode bliščeči steber „kranjskih tajčarjev“ v temoti tega sveta.

Kaj je ta deveti svetovni čudež tako za švabsčino navdušilo in vnelo, to je velika uganjka! Izraz „občevalni jezik“ si je on brž ko ne tolmačil „obrekovalni jezik“, kajti istinito ima on tak „jezik“. Ker njemu nij domači jezik tako priljubljen, kakor morebiti „suhi jezik“, kateri se kaj lahko pogoltne, se je iz svete jeze nad jeziki vpisal mej „švabsko-zasukalni-jezik“. Tudi nepopisljivo brihtne bučice je bil. Svojo veliko učenost je dosegel, ko je mnogokrat v šoli na „kljuki“ obvisel; zato pa tudi umeje nemški v govoru najbolj sam sebe, v pisavi pa naj večkrat še ne razume, kaj pomenijo njegove petelinove čačke.

Pri narodnjakih in domačinih se je od nekdanj breznu podobni goltanec polnil in potem v zahvalo tega na nje in njihovo narodnost zabavljaj; tako da so uže tujci večkrat prekovali, kakšna smetljaka je to, ker svoj narod tako psuje. Revče pa misli: to je „švabska politura“!

Kadar le svoje čeljusti raztezuje, slišati nij družega, nego gnoj na narod, narodnjake, splošno na vse, naj bode uže sveto ali celo klet; pri njem nij usmiljenja, tu je vsega od več — samo vina vsigdar premalo. Dan na dan po cesti sem ter tja tava, zdaj po novej, zdaj po starej, zdaj gori, zdaj doli, naj bode solnce, dež, sneg in menda ako bi prav preklje iz neba letele, hodil bi kakor „večni žid“, kateri néma nikoder miru. Zdi se mi, kakor kregulj, kadar pričakuje zaželeni plen, in ako mu kdo v kremplje zaide, se potem prav na škodo njegovega žepa masti. Posebno čisla kmetske žulje in se na njihov račun svoje žrelo polni. Ako le prilika se prisede, kakor pravimo „na juglo“!

Preverjen sem, da švabski kulturonoisci

bovci, to je, illustrissimus baron Živković in „spectabilis ego“ ter z nama vesoljno ženstvo, torej velika večina 80%. Mi se ne bojimo nič, ker smo čitali Falbovo knjigo, tedaj vemo, da se némamo ničesar bati 500 let.

Če še prištejem kot iznimko dr. Jiruša, kateri ne spada v nobeno gornjo kategorijo in za katerega pravega potresa niti nij bilo, sem razdelil vse, kar se je dalo razdeliti in sem kroz to jasno dokazal, da se imamo jedino Falbovej teoriji o potresih zahvaliti, ka so nas naštel preko 28 tisočev, dočim bi nas po Hochstetter-Suesovej metodi le malo bilo.

Iz rečenega je tudi videti, da je za nas najpraktičnejša Falbova teorija, ker trdi, da smo za 500 let varni pred potresom, in zato se je tudi držimo čvrsto, ko pijanci plota, samo ako ne bi falirala tista banka, pri katerej nas je zavaroval Falb.

Kakove posledice se opažajo v društvenem življenju vsled potresov? bi bilo tudi vprašanje, na katero bi se dalo odgovoriti dosti pravičnega in resničnega.

Prva posledica je bila, in ta se je jako opazila, da so se precej po potresu mobilizirale naše ženske, ravno tako in še v večje meri kakor so se prigodom okupacije Bosne in Hercegovine mobilizirali moški. Zdaj so se večom stranom uže demobilizirale in so se povrnille nazaj v garnizono, nego križca si nij nobena zaslužila, ravno narobe, tiste bi se morale dekorirati po mojem nemerodajnem mnenju, ki so ostale doma in niso pobegnile.

Še eno posledico bom navel; moški zdaj tudi po svoje kujejo iz potresa kapital; če namreč kateri prekasno domov prikreše in pride v nevarnost, da bo slišal eno ali dve grenki, treba samo naglo izgovoriti besedice: „Čuješ? si ga čula?“ in precej postane vse mirno in tiho. —

Dober je strah, komur ga je Bog dal!

To pismo je še govorilo o potresih, sledeče ne bo več, kaj bi tudi v eno mer mrzlo kašo pogreval, itak smo se zadosti opekli mi, ki smo jo morali jesti še vročo dne 9. nov. 1880 ob polu osmej uri v jutro namesto na-

vadne kave, katera se je vsa razlila po tleh, ko nas je bilo posadilo tako neusmiljeno ter po pravici in po resnici vse skup v še vročo potresno kašo, iz katere se še sedaj nijsmo izvlekli popolnoma, in se še ne bomo nekoliko mesecev po Falbovej teoriji, katera je itak boljša za nas nego vsaka druga, če je še taka kraterska in „schleimvulkanska“.

Še nekaj sem vam pozabil povedati: Ko so bili v smrtnej nevarnosti naši „stari“ fantje, in so mislili, da bodo morali umreti zakopani pod ruševino in pod šuto, je bilo vsakemu nekako žal, da bo moral sam umreti. Mnogo ugodnija je smrt v družbi, in začeli so se ženiti.

Zdaj so tisti, ki so se oženili vsled potresa in so se zapregli v zakonski jarem, najbolj srečni, ker se jim nij bati, da bi vsako leto drugi planet vladal, nego jim bo vedno vladal eden in isti planet, kateremu pravimo „pantoffel“.

Vaš

Spectabilis.

teh hirajočih duš „umgangssprahlerjev“, kateri se ve da v večini še dobro nemški ne umejo, imajo zelo povsodi na Slovenskem tu slikani značaj.

Domače stvari.

— (Novi meščani ljubljanski.) V seji mestnega zbora ljubljanskega 11. t. m. so bili kot meščanje sprejeti: Jože Ferian, ključar; Anton Tipel, krojač; Jarnej Žitnik čevljar; Alojzij Kunst, čevljar; Ignacij Šarabon, trgovec z usnjem; Franc Zark, krojač; Janez Fabijan, trgovec; Janez Činkole, krčmar; Janez Dogan, mizar; Janez Boltavzer, frizer; Alojzij Korzika, vrtar; Janez Hazlinger želez. uradnik na Borovnici; Karel Lipovšek sobni slikar; Valentin Grčar, krčmar. Za soseščane pa so bili sprejeti: dr. Ljudevik Jenko, Martin Briski, krčmar; Anton Dorer, marketendar; Franc Prökl, krznar; Franjo Braunsperger konduktor; Edvard Možek, zasobnik; Luka Šumi, krojač; Andrej Birtič, posestnik; Franc Cacak, pek; Vaso Petričič, trgovec; Franc Faleschini ml. zidarski mojster; Kajetan Doix, plesni učitelj; Edvard pl. Farkaš, moker; Ant. Morguti, posestnik; Ljudevik Jež, trgovec; Anton Lipuš, stolar; Štefan Ivanec, konduktor; Janez Kraševc, mizar. — Odbiti: Jože Bartelj mesar; Janez Zabukovec, krčmar; Anton Kastelic, delavec; Miha Mihelič, krtačar; Boštjan Virk, čevljar; Jože Knez, delavec; Adolf Sanenstein inženir, Matevž Zadnikar, krčmar.

— (Vrsta porotniških obravnav) ki so se pričele včeraj 14. februarja: Rozman Tine zaradi roparstva; 15. februarja Hafnar Franc zaradi teškega telesnega poškodovanja; 16. februarja Fister Josip zaradi uboja; 17. februarja Kos Št. zbog spolnega posiljenja in Benedičič Jurij zaradi tatvine; 18. februarja Rudolf Indak zaradi uboja; 19. februarja Novak Anton zaradi požiganja; 21. februarja Negro Ivan in Ljudevik zaradi roparskega umora; 22. Oven Ivan zaradi zlorabe uradniške oblasti in Šafner Franc zaradi spolnega posiljenja; 23. februarja Jelenc Jurij zaradi uboja; 24. februarja Rojc Blaž zaradi uboja; 25. in 26. februarja Galovič Franc zaradi roparskega umora (dva dni); 28. februarja Janželj Peter zaradi teškega telesnega poškodovanja; 1. marca: Aleševc Franc zaradi uboja; 2. marca Kopač Aleks. zaradi roparstva in tatvine; 3. marca Malavašič Josip zaradi tatvine.

— („Irredenta“ v Ljubljani?) Tukajšnje poštno oskrbništvo začelo je v poslednjem času prodajati italijanske dopisnice na mestu slovenskih. Kje so pa v Ljubljani Italijani?

— (Plesno veselico) napravijo dne 24. t. m. v tukajšnje kazine restavraciji ljubljanske garnizije naredniki (feldwebel) in ognjčarji (feuerwerker).

— (Živinozdravniki na Kranjskem) so bili pretečeno leto samo 4: v Ljubljani 1 (za mesto), v Postojni 1 (za okraj), v Kočevju 1 (za okraj), in za Novomeški okraj 1. — Privatnega živinozdravnika nij bilo nobenega. Torej so bili okraji: Černomelj, Kamnik, Kranj, Krško, Ljubljana, Litija, Logatec in Radovljica z enim številom do 14.500 konj, 135.000 goved, 68.000 ovac in koz in 46.000 prašičev — brez živinozdravnika. Na 85.000 domače živine je prišel en živinozdravnik. — Skrajni čas je uže, da se živinozdravniki v te kraje nastavijo, posebno pa za gorenjsko stran, kjer je živinoreja ena glavnih gospodarstev — ali nij ne jednega okrajnega živinozdravnika.

— (Ljubljanska narodna čitalnica) je izdala ravnokar udom tiskan letopis z imenikom udov in tajnikovim ter blagajnikovim poročilom. Društvo ima 299 udov. Dohodkov je čitalnica imela 1880 leta 4335 gl., stroškov pak 4173 gl.

— (Dolinska čitalnica) vabi k prvi „besedi“, katero priredi 24. februarja t. l. Spored je: 1. Govor. 2. Petje, kvartet: Luna sije. 3. Dvogovor: Slovo. 4. Petje, zbor: Frankopanka. 5. Deklamacija. 6. Na citre. 7. Petje, zbor: Mihova ženitev. 8. Igra: „Županova Micika“. 9. Petje. 10. Tombola. Začetek ob 6. uri zvečer. Ustopnina za neude 20 kr., sedež 10 kr. Radodarnosti se ne stavi mej, ker je del dohodka ubožnej šolske mladini namenjen.

— (Ljudsko štenje v kamniškem okraji.) Izid ljudskega štenja v družih 14 občinah kamniškega okraja je sledeči: Tržna občina Mengiš (Veliki in Mali Mengiš, Pristava in Topolje) ima 1591 duš, 120 več od l. 1869. Občina Dol (Beričevo, Dol, Zaboršt in Videm) 727 duš, 29 več kakor l. 1869. Občina Ihan (Berdo, Goričica, Ihan, Mala Loka, Prelog, Selo) 988 duš, namnožilo se je prebivalstvo za 62 duš. Občina Vrančica (Dobeno, Vranšica) 202 duši, 6 več kakor l. 1869. Občina Loke, (Velika Lašina, Loke, Pirševo, Potok, Snovik, Vaseno) 554 duš, 22 več. Občina Trzin ima 698 duš, več 55. Občina Prevoje (Vrba, Imovca, Prevoje, Šentvid) 780 duš, več 191. Občina Podhruško (Bela peč, Markovo, Srednja vas, Podhruško, Poljane, Rožično, Savina peč, Zobejevo, Selo, Znojile, Studenec, Trebeveno, Vir) 730 duš, več 12. Občina Gozd (Gozd, Kališe, Krivčevo, Podlom, Podstudenec, Zavrh, Žaga, Šmrečje) 642 duš, več 128. Občina Šent-Ožbald (Brezje, Doberlevo, Blagovica, Hrastnik, Hribe, Jesenovo, Šent-Ožbald, Podzid, Ziplanina, Trojane, Čemšenik) 2835 duš, več 221 duš. Občina Lukovica (Lukovica, Prapreče, Čepel) 353 duš proti 313 l. 1869. Občina Spodnje Koseze (Gorenje, Gradiše, Preserje Prevolje) 374 duš, več 9. Občina Radomlje (Hudo, Radomlje, Škerjančevo in Hudo) 438 duš, več 2 nego l. 1869.

— (Smrt vsled pasje stekline.) Od Marije Snežne na Velki se piše „Gosp“. V nedeljo 30. jan. t. l. izročili smo truplo ne pozabljivega kmeta Janeza Šabeder, 69 let starega pa še krepkega, hladnej zemlji. Pokojni bil je tih in miren mož, blagega srca do sosedov in siromakov, izgleden gospodar in pošten kristjan. Siromaček zakrivil si sam lastne rane smrti nij; bil je namreč pred 9 tedni od steklega psa na roki obgrizen. Ob enem obgrizel mu je tudi 4 svinje in jedno kravo, koje so morali, ker so zaradi stekline se strašno slinile in divjale, uže pred enim mesecem pokončati. — Vsled tega zdaj kmeta še večji strah in žalost obideta ter se začne pripravljati na pot v dolgo večnost. Uže kot obgrizen opravil je po krščanskej navadi sv. izpoved; da bi se udeležil tudi popolnoma odpustkov, prejel je sv. zakramente v osmini presladkega Imena Jezusovega. Vtorek dne 25. jan. občutil je v grlu mrzenje do vode. Koj drugi dan pošlje po dobrega mu soseda proseč ga naj mu preskrbi duhovna, da prejme sv. zakramente za umirajoče. Od mize je ostal nekoliko preplašen č. g. župnik, kojega si je bolnik izvolil. Vestno je opravil mož najimennitnejše delo, ter ob konci mnogobrojno zbranemu ljudstvu rekel: Vidim, da moram umreti, zatorej prosim, odpustite mi, če sem vas kdaj razžalil“. Od sedaj mu je vedno huje pri-

hajalo, vrli in pridni sosedi ga opazujejo, tolažijo in po moči pomagajo, kojim pa reče: „Sedaj bom začel tako lajati, da bo vsa hiša pasjega glasu polna.“ Ker je pa nekoliko jelnjalo, poprosi še okoli stoječe za vodo rekoč: „Jaz hočem po sili vodo piti, mogoče da mi pomaga.“ Odveč mu je mrzela, ter provzročila še hujših bolečin; dobri sosedi so ga morali prikleniti. Pa usmiljeni Bog ga nij pustil dolgo teh strašnih muk trpeti, uže v petek ob 1/2 12 dopoldne ga je smrt pokosila.

— (Iz seje mestnega odbora ljubljanskega 11. t. m.) Finančna sekcija poroča o računskem sklepu loterijskega posojila za l. 1880, o talijah, izplačanih policajem, o skontriranji vseh magistratnih kas; zbor vzame vse to na znanje. G. Regali potem utemeljuje samostalen svoj predlog, naj bi se poslala do ministerstva prošnja, da bi se v kaznilnicah ustavila vsa ona dela, ki škodujejo malemu obrtniku. Z živo besedo opisuje, koliko škodo delajo kaznilnice malim obrtnikom ter naglašja, da ima mestni zbor skrbeti za to, da se v Ljubljani ta nedostatnost odpravi. G. Potočnik podpira Regalijev predlog, ali on misli, da se od justičnega ministerstva nij nadejati ugodnega uspeha, zato predlaga on, naj se pošlje dotična prošnja obema zbornicama državnega zbora. Regalijev predlog se je sprejel z modifikacijo, da se prošnja pošlje razen ministerstvu tudi še državnemu zboru.

— Dr. Suppan utemeljuje svoj samostalen predlog, naj se pošlje državnemu zboru prošnja zoper povišanje daca na petrolej in zoper vpeljanje davka na plin. G. Potočnik spominja pred vsem, da je davek na petrolej prvo povišalo ministerstvo Auersperg; to ministerstvo je ob priliki ogerske nagodbe l. 1877 predložilo državnemu zboru predlogo, ki nij samo nameravala povišati tedanjega davka na tuj petrolej od 1 gld. 50 kr. na 8 gld., ampak bi se imelo tudi od domačega petroleja plačati od metričnega centa daca 7 gld. V Avstriji pa se porabi vsako leto nad 1 milijon metričnih centov petroleja; od tega je komaj 200.000 metričnih centov domačega petroleja, vse drugo, 800.000 metričnih centov uvažja se tujega. Ako se naloži davek na petrolej, obdači se najbolj siromak, ker ta največ žge petrolej. V tem smislu gotovo nij nikogar, ki bi ne podpiral prošnje zoper davek na petrolej. A g. Potočnik misli, da od Suppana predlagana peticija ne sega dosti daleč ter spominja na dotična obravnavanja v državnem zboru. Auerspergova vlada je hotela, da bi se davek na petrolej zvišal na 8 gld. Vsled tega je nastal v državnem zboru hud več dnij trajajoč boj. Dne 26. februarja 1878 se je o vladinej predlogi glasovalo. Dr. Vošnjak je s petdeset svojimi tovariši predlagal, naj se o vladinej predlogi glasuje po imenih. Pri glasovanju je bilo za predlog 165 poslancev, zoper pa 107. Čudno, da je tačas oni isti gosp. dr. Suppan, ki denes hoče prošnje kovati zoper povišanje davka na petrolej, glasoval za povišanje, kajti v stenografiškem protokolu nahajamo mej onimi, ki so glasovali zoper vsako povišanje davka na petrolej, imena Barbo, Deschmann, Pfeifer, Hočevar, Hohenwart, Vošnjak itd., a dr. Suppan je bil tačas tega mnenja, da se ima Auerspergovej vladi vse dovoliti, ker je glasoval v družbi s Thurnom in Langerjem za povišanje davka na petrolej. Denes sedi Taaffe na krmilu, — se ve, da temu Suppan ni najmanjšega ne dovoljuje.

— G. Potočnik predlaga, naj sklence mestni zbor prošnjo poslati do državnega zbora, naj se rafiniran petrolej obdači z 1 gld. 50 kr., a od surovega naj bi se nič ne plačalo daca. Schaffer je zoper Potočnikov predlog. Potočnik odgovarja, da tu ne more biti govora o oportunskem stališču, a svoje mnenje mora se svobodno izraziti, če tudi ne bi bilo upanja, da bi prodrlo. In ko je g. Deschmann dejal, da bi Potočnikova prošnja bila brez vspeha zaradi Magjarov, ki bi tega ne dopustili, odgovori g. Potočnik, da se bode ravno taka godila Suppanovemu predlogu. G. Regali podpira Potočnikov predlog in meni, da je g. Suppan dolgo časa potreboval, predno je prišel do prepričanja, da se petroleja ne sme obdačevati. Suppanov predlog nij v nobenem oziru nič novega, nego slabo posnemanje tega, kar se je uže govorilo na ljudskih shodih. — Se ve da nemškutarska večina svojega tovariša ne bo puščala na cedilu in tako je bil sprejet Suppanov predlog. V tajnej seji, ki se je potem pričela, je stari Zhuber, deželne sodnije svetovalec, kakor smo uže omenili, izjavil kategorično, da je uradni jezik na magistratu nemški. G. Potočnik glasno: „Žalibog“. Mogoče je, da bode imel ta dogodjaj v kratkem svoje posledice.

Razne vesti.

* (Avstrijska ekspedicija v Afriko.) katerej bode voditelj znani potovalec Holub, dobila je dozvaj 15.364 gld. v podporo. Cesar sam je daroval 3000 gld., ostalo so darovale druge visoke in imovite osebe.

* (Šestkrat oženjen.) Pred londonskim policijskim sodiščem se je minolega meseca imel zagovarjati imovit obojnik Harley Wilsher zaradi dvozakona. Tekar 36letni mož se je bil namreč v sept. 1879. l. oženil s Karloto Caven ter je bil v sv. Štefana cerkvi v predmestju Marylebone (na severu Londona) poročen; septembra meseca l. 1880 vzel je v zakon neko Edito Miller, ter je imel poroko z njo v cerkvi sv. Trojice v Westminsteru (na zapadu londonskemu mestu). Toženec je priznal svojo krivdo; soprogi njegovi, kateri sta bili obe navzočni, sta prosili, naj bi mu sodnik odmeril prav neznatno kazen, ker je krivec jima vedno bil ljubeznjiv in skrben mož. Uže je prišlo do tega, da bi se izrekla obsodba, kar

nastopi nadzornik skrivne policije, javljajoč, da ima Harley Wilsher razen navzočih dveh še — štiri druge zakonske žene, ki vse še živé, in s katerimi se je bil v različnih cerkvah londonskih poročil. Sodnik je potem ukazal, ostale toženčeve soproje pozvati pred sód, a šestkrat postavno oženjenega možá je do tedaj pustil odvesti nazaj v zapor.

Tujci.

13. februarja:
 Pri **Stomu**: Schmidt z Dunaja. — Tribuč z Razdrtega. — Demberger iz Tržiča. — Bergant iz sv. Martina. — Goli iz Idrje.
 Pri **Maliču**: Urbančič iz Turna. — Einöhr, Schulde z Dunaja.
 Pri **avstrijskem cesarju**: Reichel z Dunaja.
 Pri **bavarskem dvoru**: Fant z Dunaja.

Dunajska borza 14. februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	73 gld.	10	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	75	60	"
Zlata renta	89	55	"
1860 drž. posojilo	130	40	"
Akcije narodne banke	812	—	"
Kreditne akcije	288	25	"
London	118	55	"
Srebro	—	—	"
Napol.	9	36	"
C. kr. cekini	5	56	"
Državne marke	57	80	"

Žalujočega srca naznanjamo vsem znancem in prijateljem pretužno vest, da je Vsegamogočnemu dopadlo našega iskreno ljubljenega soproga, oziroma očeta, gospoda

Jošta Čuka,

trgovca,

denes popoldne ob 4. uri, v 35. letu njegove starosti, po dolgej in hudej bolezni, previdnega se sv. zakramenti za umirajoče, pozvati na oni boljši svet.

Truplo predražega umrlega se bode preslo dné 15. februarja ob 3. uri iz njegovega stanovanja na dolnje-logaško pokopališče.

Svete maše za ranjcega brale se bodo v cerkvi sv. Miklavža v Dolenjem Logatci. Drazega ranjcega priporočamo vsem v blag spomin.

Dolenji Logatec, 23. febr. 1881.

Marija Čuk, roj. Babič,
soproga.

Dragotin,
sin.

(88)

Minka,
hči.

Zahvala.

Za mnoge dokaze srčnega sočutja, kateri so nam pri nepozabljivej izgubi naše ljubljene hčerke

Pavline Stranecky

od vseh strani tako mnogobrojno dohajali, za obilno spremstvo pri pogrebu in za darovanje krasnih vencev, izrekajo najtoplejšo zahvalo

(87) zalujoči starši.

V Idriji, dné 11. februarja 1881.

Nova kovačnica

z vinotočjem, prodajo duhana in s potrebnim zemljiščem na **Primosteku**, pol ure od **Metlike**, na črnemeljske cesti, daje se večjemu oženjenemu kovaču pod dobrimi pogoji v najem. — Pojasnila daje gosp. **Ignacij Premer**, posestnik na **Primosteku**, pošta **Metlika**. (89—1)

Naznanilo.

Izurjen kovašk pomočnik dobi takoj službo; oglasi naj se pri **Janez Borštniku, Dolje št. 8**, pošta **Borovnica**. 91—1)

Cvet zoper trganje, po dr. Maliču,

je odlično najbolje zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žiceh, oteklino, otrpnele udé in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „**cvet zoper trganje po dr. Maliču**“ z **zraven stajecim znamenjem**; 1 steklenica **50 kr.**, pravega prodaje samo (72—3) lekarna „**pri samorogu**“ J. pl. Trukoczja na mestnem trgu št. 4 v Ljubljani.

Izvrstno dobro

ptujsko vino

staro in novo

po 11, 12, 14, 16 gld. hektoliter brez posode ponuja

RAJMUND SADNIK

v Ptuj. (90—1)

Vodstvo deželne vino- in sadjerejske šole

na Slapu pri Vipavi

ponuja najlepša in najcenejša

sadna drevesca

po sledečej ceni:

	Visokodebelnata, poldebelnata
Jabelka komad po	30 kr. 25 kr.
Hruške " "	40 " 35 "
Črešnje " "	30 " 25 "
Fige po 20 kr.	(85—2)

Naznanilo o novo pričetej kupčiji.

P. T.

Usojam si blagorodnemu občinstvu uljudno naznanjati, da sem v hiši gospoda **Tomaža Götz-a, Thegethofstrasse n. št. 31** (preje hôtel Wehlschlager) pod imenom

Alojzij Mayr

prodajalnico se specerijskim, materijalnim in barvarskim blagom ter domačimi pridelki

napravlil. — Obračam se na blagorodno občinstvo s prošnjo, moje podvzetje z obilim obiskovanjem podpirati. Zagotavljam, da si bom z vso močjo prizadeval zaupanje s cenim in izvrstnim nepokvarjenim blagom in s poštenim ravnanjem pridobiti.

Z odlčnim spoštovanjem

Alojzij Mayr.

Maribor, februarja 1881.

(86—2)

COTILLON-

ordne in toure (veliko novega), zbirke cottillonov, plesnih redov, mask, kapič za norce, lampijonov, na drobno in debelo. — Ceniki zastoj.

Cotillon-ordnov vrste,

vsaka mešana s finimi crépe-bri jant-ordni, s zbirka 50 komadov letos štov. 0. I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. IX. X.

gld. 1.	1.50.	2.	2.50.	3.	4.	5.	6.50.	7.50.	10.	15.
---------	-------	----	-------	----	----	----	-------	-------	-----	-----

Wien, E. WITTE, Kärntnerstrasse 19. (64—3)

Wilhelmov

stari, izkušeni, pravi, obči

zdravilni in vodni prilep (plašter)

zoper

glavobol, rane, opeklino in ozeblino.

Ta prilep je privilegirán od Nj. rimsk. kat. veličanstva. Moč in učinek tega prilepa je posebno ugoden pri globokih in raztrganih ranah vled uboda ali udara, pri hudih ulesih, neodpravljenih bezgavkah, pri skelečih izpustkih, pri črvu, vnetih in oguljenih prsih, speklinah, kurjih očesih, otiskah, zmrznjenih udih, pri toku iz trganja in jednakih bolečinah.

Ta prilep pravi ima samo

lekarna **Fran Wilhelma** v Neuenkirchenu pri Dunaji.

Jedna škatljica stane **40 kr. a. v.** Menj, nego dve škatljici se ne pošiljati in staneti s kolekom in pošiljati vijo **1 gld. a. v.**

Imajo pa tudi:

V Ljubljani: **Peter Lassnik.**

V Gracu J. Purgleitner, lekar; Wend. Trukoczzy, lekar. V Zagrebu Sigm. Mitlbach. (21—3)